

σάββατο

Παρασκευή, 30 Αυγούστου 2013

100

Σημασία:

η έβδομη μέρα της εβδομάδας:

Το Σάββατο είναι ημέρα αργίας για τις δημόσιες υπηρεσίες αλλά τα καταστήματα είναι ανοιχτά.

Εγκυκλοπαιδικά:

Η τέταρτη εντολή του θεού είναι

*8 μνήσθητι τὴν ἡμέρα τῶν σαββάτων ἀγιάζειν αὐτήν. 9 ἕξ ἡμέρας ἔργῳ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου· 10 τῇ δὲ ἡμέρα τῇ ἑβδόμῃ **σάββατα*** Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου καὶ πᾶν κτήνός σου καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί. 11 ἐν γὰρ ἕξ ἡμέραις ἐποίησε Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρα τῇ ἑβδόμῃ· διὰ τοῦτο εὐλόγησε Κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν.*

*) Εβραϊσμός επέχει θέση προστακτικής «να εορτάζεις το Σαββάτων»

Ετυμολογία:

Από ελνστ. Σάββατο < εβρ. shabbāth (αρχική σημ.: `ανάπαυση`)- μετακ. τόνου με βάση τη γεν. Σαββάτου, Σαββάτων]

Παράγωγα - σύνθετα

Σαββατίζω

Εορτάζω το σάββατον. Περιέργο ρήμα που απαντάται πολύ σπάνια.

29 ἴδετε, ὁ γὰρ Κύριος ἔδωκεν ὑμῖν σάββατα τὴν ἡμέραν ταύτην· διὰ τοῦτο αὐτὸς ἔδωκεν ὑμῖν τῇ ἡμέρα τῇ ἕκτῃ ἄρτους δύο ἡμερῶν· καθήσεσθε ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, μηδεὶς ἐκπορευέσθω ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῇ ἡμέρα τῇ ἑβδόμῃ. 30 καὶ ἔσαββάτισεν ὁ λαὸς τῇ ἡμέρα τῇ ἑβδόμῃ. 31

ΕΞΟΛΟΣ 16:30

et sabbatizavit populus die septimo

Jerome. Vulgate Bible.

Το βρηκα και στην Ακολουθία του Επιταφίου:

*Τί τὸ ὀρώμενον θέαμα; τίς ἡ παροῦσα κατάπαυσις; ὁ Βασιλεὺς τῶν αἰώνων, τὴν διὰ πάθους τελέσας οἰκονομίαν, ἐν τάφῳ **σαββατίζει**, καινὸν ἡμῖν παρέχων σαββατισμόν. Αὐτῷ βοήσωμεν· Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρίνων τὴν γῆν, ὅτι σὺ βασιλεύεις εἰς τοὺς αἰῶνας, ὁ ἀμέτρητον ἔχων τὸ μέγα ἔλεος*

Σαββατισμος

Ιδιορυθμη λεξη που σημαίνει «ανάπαυση» και απανταται στην Ακολουθία του Επιταφίου:

Σήμερον συνέχει τάφος, τὸν συνέχοντα παλάμη τὴν Κτίσιν· καλύπτει λίθος, τὸν καλύψαντα ἀρετῇ, τοὺς οὐρανοὺς· ὑπνοῖ ἡ ζωὴ, καὶ Ἄδης τρέμει, καὶ Ἄδὰμ τῶν δεσμῶν ἀπολύεται. Δόξα τῇ σῇ οἰκονομίᾳ, δι' ἧς

τελέσας πάντα **σαββατισμὸν αἰώνιον**, ἐδώρησω ἡμῖν, τὴν παναγίαν ἐκ νεκρῶν σου Ἀνάστασιν.

Και αμεσως μετα

*Τί τὸ ὀρώμενον θέαμα; τίς ἡ παροῦσα κατάπαυσις; ὁ Βασιλεὺς τῶν αἰώνων, τὴν διὰ πάθους τελέσας οἰκονομίαν, ἐν τάφῳ σαββατίζει, καινὸν ἡμῖν παρέχων **σαββατισμὸν**. Αὐτῷ βοήσωμεν· Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρίνων τὴν γῆν, ὅτι σὺ βασιλεύεις εἰς τοὺς αἰῶνας, ὁ ἀμέτρητον ἔχων τὸ μέγα ἔλεος*

Και συνεχίζει ο υμνωδος

*Τὴν σήμερον μυστικῶς, ὁ μέγας Μωϋσῆς προδιετυποῦτο λέγων· Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεός, τὴν ἡμέραν τὴν ἐβδόμην· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ εὐλογημένον Σάββατον, αὕτη ἐστὶν ἡ τῆς καταπαύσεως ἡμέρα· ἐν ἧ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὁ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς κατὰ τὸν θάνατον οἰκονομίας, τῆ σαρκὶ **σαββατίσας**· καὶ εἰς ὃ ἦν, πάλιν ἐπανελθὼν, διὰ τῆς Ἀναστάσεως, ἐδώρησατο ἡμῖν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ὡς ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.*

Σαββατόβραδο

Το βραδυ του Σαββατου.

Εἶναι διαφορετικο για τους εβραιους γιατι μετρουσαν αλλιως της ωρες και τις ημερες.

Για τους εβραίους οι μερες ξεκινανε μοις νυκτωσει. Το Σαββατο αρχιζει μετά το ηλιοβασιλεμα της Παρασκευης και τελειωνει μετά το ηλιοβασιλεμα του Σαββάτου.

Σαββατοκύριακο

το Σάββατο και η Κυριακή μαζί, ως ημέρες αργίας και ανάπαυσης.

Φράσεις

Πού περνάτε τα Σαββατοκύριακα;

Κάθε Σαββατοκύριακο πάμε στη θάλασσα.

Ετυμολογία

[μσν. σαββατοκυριακόν < Σάββατ(ον) -ο- + Κυριακ(ή) -όν με μετακ. τόνου για ένδειξη σύνθ. (πρβ. ελνστ. σαββατοκυριακή)]

Παρατήρηση

Οι αγγλοσάξονες το λένε week-end = τέλος εβδομάδας που είναι ακυρολεξία. Τέλος εβδομάδας είναι MONON το Σάββατο, η Κυριακή είναι η αρχή τη επομένης εβδομάδας. Το δικό μας σαββατοκύριακο είναι λογικότερο αλλά έχουμε την συνηθειά να λέμε « καλή βδομάδα» την Δευτέρα.

Σαββατιανός

Επίθετο ο του Σαββάτου. Σε χρήση το ουσιαστικοποιημενο ουδέτερο: το Σαββατιανό [ενν. σταφύλι]

Το Σαββατιανό είναι η πιο παρεξηγημένη ελληνική ποικιλία, σαν ποικιλία μεγάλης παραγωγής και γι αυτό χαμηλής ποιότητας. Η φημισμένη ρετσίνα παράγεται από την ποικιλία αυτή μαζί με την ποικιλία Ροδίτης.

Σαββατιάτικα

[Σάββατ(ο) -ιάτικος]

Ως επίθετο τα Σαββατιάτικα είναι κάτι που συμβαίνει, που γίνεται το Σάββατο: Σαββατιάτικες δουλειές.

Ως ουσιαστικό

τα σαββατιάτικα, η γενική καθαριότητα του σπιτιού που γίνεται, κατά παράδοση, το Σάββατο.

Πβλ. τα Δευτεριάτικα η αμοιβή του δασκαλου (Φ. Κουκουλές)

Ως Επίρρημα

με αρνητική συνήθως σημασία, εκφράζει κάποια δυσαρέσκεια για το συγκεκριμένο

χρόνο που γίνεται κάτι:
Ας κουβαλήθηκε Σαββατιάτικα
Μα είναι δυνατόν να δουλεύει Σαββατιάτικα.

Σαββατιανό

Ποικιλία σταφυλιού.

Σαββατογεννημένος

Αυτός που γεννήθηκε το Σάββατο. Κατά κοινή πρόληψη ματιάζει, είναι τυχερός και οι κατάρες του "πιάνουν".

Ομόηχα

Σαβάτι

	<p>σαβάτι το (ουσιαστικό) ειδικό κράμα που αποτελείται από καθαρό άργυρο, καθαρό χαλκό, καθαρό μόλυβδο και θείο και το οποίο χρησιμοποιείται για τη διακόσμηση ασημένιων κυρίως κοσμημάτων και αντικείμενων. (συνεκδ.) η διακόσμηση που γίνεται μ` αυτό το κράμα. ΑΡΙΣΤΕΡΑ :Τάσι από σαβάτι Η λέξη στα ινδικά (Hindu) σημαίνει λευκό ρόδο.</p>
---	---

Ξενόγλωσσα

Λατινικά SABBATUM

Γενική sambati, (πβλ. Επών. Συμπότης)

Ιταλικά sabato sabbato

Αγγλικά Saturday

Οι Αγγλοσάξονες το ονόμασαν από τον Κρόνο= Saturnus

Γαλλικά samedi

Εικόνες:

Εβραίοι προσεύχονται στη Συναγωγή κατά το Yom Kippur
Την ημέρα του Εξιλασμού

*31 **σάββατα σαββάτων** ανάπαυσις αὕτη ἔσται ὑμῖν, καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, νόμιμον αἰώνιον. 32 ἐξιλιάσεται ὁ ἱερεὺς, ὃν ἂν χρίσωσιν αὐτὸν καὶ ὃν ἂν τελειώσωσι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἱερατεύειν μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινῆν, στολὴν ἁγίαν.*
ΛΕΥΙΤΙΚΟΝ 16:31

Φράσεις:

Στην τούρλα του Σαββάτου

Η τούρλα είναι μια ημισφαιρική και κτιστή σκάφη μπουγάδας. Κατά συνεκδοχή και ή όλη εργασία της μπουγάδας. Η τούρλα ετυμολογείται από το τρούλος που προέρχεται από το ΛΑΤΙΝΙΚΟ trulla υποκοριστικό του trua = κουτάλα του μαγειρέματος. Γενικά κάθε τι ημισφαιρικού σχήματος.

Η μπουγάδα που γίνεται το Σάββατο και μεταφορικά διαδικασία αναστάτωση για τις δουλειές του σπιτιού και κατ' επέκταση καθετί που συμβαίνει στην ώρα της τούρλας του Σαββάτου είναι ενοχλητικό, άκαιρο και δεν μπορεί να αντιμετωπίσει.

τρούλος ο : ημισφαιρική κυρίως κατασκευή, επάνω σε κυκλική βάση, που υψώνεται καλύπτοντας την οροφή κτιρίου, κυρίως βυζαντινού ναού: Οι τρούλοι της Ηγίας Σοφίας. Οι τρούλοι των ρωσικών ναών. Ψηλά στον τρούλο δεσπόζει η εικόνα του Παντοκράτορα. τροχίσκος ο ΥΠΟΚΟΡ.

[μον. τρούλλος < λατ. trulla `κουτάλα, μικρό αγγείο', αρσ. κατά το θόλος· λόγ. τρούλ(ος) - ίσκος]

Από την τούρλα βγήκε και το ρημα τουρλώνω. Μτχ. Τουρλωμένος πχ Τουρλωμένος πισινός

Παροιμίες:

Σάββατο να 'ναι μαστορα, κι ας είναι χιλίες ωρες

Επειδή το Σάββατο, με το σχόλασμα, οι εργάτες πληρώνονταν το βδομαδιάτικο.

Είδη Σαββάτων

Το Μεγάλο Σάββατο

Διαρκεί όσο και τα άλλα Σάββατα. Το Μ. Σάββατο ο Ιησούς μπήκε στον τάφο. Λίαν πρωί της Κυριακής (της Μιας Σαββάτων) οι μυροφόρες πήγαν και δεν τον βρήκαν. ΑΝΕΣΤΗ ΤΡΙΗΜΕΡΟΣ ΕΚ ΤΑΦΟΥ ως προείπε με τα φτωχά μαθηματικά του: "Την τρίτη ημέρα εγερθήσομαι!"

Δια τους γνωρίζοντας αριθμητική της Α' Δημοτικού από το Σάββατο ως την Κυριακή μεσολαβεί μια Ημέρα!

Σάββατο του Λάζαρου

Τεταρταίος και ενώ ήδη όζει με ένα «Δευρο έξω» ο Λάζαρος εγείρεται εκ νεκρών με ρεκόρ 4 μέρες πεθαμένος που ο Ιησούς δεν μπόρεσε να καταρρίψει αναστηθείς μετά 3 ημέρες ή μια ημέρα με τα κλασικά μαθηματικά.

Σάββατο των Ψυχών ή Μέγα Ψυχοσάββατο

Στη γιορτή των Αγ. Θεοδώρων τιμούνται μαζί, οι μεγαλομάρτυρες "Άγιος Θεόδωρος ο Τήρων" του 3ου αιώνα και Άγιος Θεόδωρος ο Στρατηλάτης του 4ου αιώνα. Σύμφωνα με την παράδοση, ο Θεόδωρος ο Τήρων που ονομάστηκε έτσι επειδή ήταν στρατιώτης επί Διοκλητιανού στο τάγμα των Τηρώνων (νεοσύλλεκτων), κατά τη διάρκεια λιμού στην περιοχή των Ευχαΐτων της Γαλατίας, έθρεψε τον πληθυσμό μιας πόλης με κόλλυβα. Από τότε καθιερώθηκε να προσφέρονται στους ναούς, το Σάββατο της πρώτης εβδομάδας των Νηστειών (και Ψυχοσάββατο), κόλλυβα.

Σύμφωνα με άλλη παράδοση, η καθιέρωση των κόλλυβων συνδέεται με ένα θαύμα που έκανε ο άγιος Θεόδωρος ο Τήρων επί Ιουλιανού, που ήταν αντίθετος στη νηστεία των χριστιανών. Ο αυτοκράτορας, διέταξε τον έπαρχο της Κωνσταντινούπολης, όταν πλησίαζε η πρώτη εβδομάδα των νηστειών, να εξαφανίσουν από την αγορά κάθε είδους τρόφιμα και να αφήσουν μόνο τα ειδωλόθυτα, ώστε να αναγκαστούν οι χριστιανοί να φάνε από αυτά που προέρχονταν από τις θυσίες. Τότε ο άγιος Θεόδωρος παρουσιάστηκε ως οπτασία στον πατριάρχη Ευδόξιο και του φανέρωσε το σχέδιο του Ιουλιανού, υποδεικνύοντας του συγχρόνως να χρησιμοποιήσουν οι χριστιανοί, αντί για άλλη τροφή, κόλλυβα.

Κατόπιν, με βάση την αρχαία δοξασία ότι οι νεκροί έχουν την ικανότητα να γνωρίζουν και να προλέγουν το μέλλον, το Ψυχοσάββατο αυτό είχε συνδυαστεί από παλιά με μαντικές λαϊκές δοξασίες όπου οι ανύπαντρες νέες έβαζαν κάτω από το μαξιλάρι τους κόλλυβα των Αγίων Θεοδώρων, πιστεύοντας ότι θα δουν στο όνειρο τους τον άντρα που θα παντρευτούν. Σε άλλη εκδοχή, αυτή η μαντική τελετή γινόταν μεσάνυχτα (που πιστευόταν πως ήταν η ώρα των νεκρών), σε ένα σταυροδρόμι.

Το Σάββατο του ρουσσαλιού

Τα **ρουσάλια** είναι μια ρωμαϊκή εορτή τα **rosalia** ή **rosaria**. (με το συνηθες επιθημα των εορτων -λια όπως βρουμάλια, σατουρνάλια, λουπερκάλια).

Ετυμολογείται από το λατινικό *rosa* = τριανταφυλλο.

« ... παλαιόν ἔθος, ὃ Ρουσάλια ονομάζεται, καθ' ἃ τῆ μετὰ τὴν Πεντηκοστήν Ἑβδομάδι σύνταγμα εἶωθε γίνεσθαι νεωτέρων καὶ τας κατὰ χώραν κόμας αὐτοῦ περιέρχεσθαι καὶ παιγνίους τισι καὶ ὄρχημασι καὶ βεβακχευμένοις ἄλμασι καὶ σκηνικαῖς ἀσχημοσυναῖς ἐκκαλεῖσθαι δώρα παρὰ τῶν ἐνοικούντων εἰς κέρδος αὐτῶν» .

Tomaschek (Über Brumalia und Rosalia).

Την παρελαβαν οι Βυζαντινοί και την ονομασαν **ροσάλια** ή **ρουσάλια** ή **μερα των ροδων** ή **ροδισμό**. Από τότε η λέξη δεινοπαθησε τα μεγιστα:

Με επιδραση από το **russus** = κοκκινος. Εγινε **ρουσάλια**. Οι ρουσσοι ηταν και η 3η φατρια ή δημοσ του βυζαντινου Ιπποδρόμου. Ο λαος, αδυνατωντας να ετυμολογησει την λεξη της κατεσκευασε και ενικο: το **Ρουσάλι**

Στην περιοχή Πωγωνίου λέγεται "**Σάββατο τ' αη-ρουσαλιού**", η λαϊκη φαντασια δημιουργησε αγιο!

Το προ της Πεντηκοστής¹ Σάββατο που λεγόταν από τους προγόνους μας και Σάββατο του **Ρουσαλιού**, ήτανε ένα από τα μεγαλύτερα Ψυχοσάββατα του χρόνου αφιερωμένο στους νεκρούς.

Ειχε χασει τον βακχευτικο και φιλοπαιγμονα χαρακτηρα της και κατάντησε εορτή των νεκρών. Πώς να την συσχετισει κανεις με τα **ροδα**.

Στο Μοναστήρι το Σάββατο των **Ρουσαλιών** ονομάζεται στα Κουτσοβλαχικά *Sambati di Rsalja*. (N. Γ. Πολίτης-Λαογραφικά)

Βλ. Κουκουλές [Απόσπασμα](#)

Παραδοση

Πιστεύεται ότι μετά την ανάσταση του Χριστού οι ψυχές «ξεκλειδώνονται» από τον Άδη και εξέρχονται αυτού περιπλανώμενες ελεύθερες μέχρι το Σάββατο των Ρουσαλιών, οπότε επανέρχονται στον Άδη.

Την ημέρα αυτή απαγορεύεται κυρίως το ράψιμο από τις γυναίκες γιατί θεωρείται ότι τρυπούν τις ψυχές.

Φράσεις

Ανάθεμα που δούλεψε τα Σαββάτα τα τρία: των Ρουσαλιών και των ψυχών και των Αγιο-Θωδώρων.

Η ημέρες αυτές θεωρούνται **ἄπρακτες** (μη εργάσιμες, αργίες).

Αγάλια-γάλια, μην τρως κακκάλια* και τα Ρουσάλια θε να τα δεις...

Ζάκυνθου (178.413).

*) κοπρανα, σκατα, Υποκοριστικο του κακά (μωρουδιστικη λεξη για τα σκατά)

Στιχοι

όλα τα Σάββατα να παν, να παν και να γυρίσουν του Ρουσαλιού το Σάββατο ποτές να μη γυρίσει.

Οδός Σαββάτου

οδός Σαββάτου = απόσταση που επιτρεπόταν να διανύσουν οι Εβραίοι την ημέρα του Σαββάτου.

Ἰστίον δὲ, ὅτι τῶν Ἐλαιῶν τὸ Ὅρος ἀπέιχε τῆς Ἱερουσαλήμ τοσοῦτον διάστημα, ὅσον ἦν ᾠρισμένον εἰς τοὺς Ἰουδαίους βαδίζειν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου· διὸ καὶ **Σαββάτου** ὁδὸς ἐλέγετο τὸ διάστημα ἐκεῖνο. Περὶ δὲ τοῦ μήκους αὐτοῦ οὕτω γράφει ὁ Οἰκουμένιος: “Μίλιον ἔν, ἢ τοῦ **Σαββάτου** ὁδός, ὡς φησιν Ὁριγένης ἐν τῷ πέμπτῳ στρωματεῖ, δισχιλίαν πηχῶν ὑπῆρχεν,” (Ἑρμην. εἰς τὰς Πράξεις). Αἰτιολογοῦσι δὲ τὸν προσδιορισμὸν τούτον, ὅτι καὶ τῶν πάλαι Ἰσραηλιτῶν τὰ σκηνώματα ἐν τῇ ἐρήμῳ τοσοῦτον ἀπέιχον τῆς ἀγίας Σκηνῆς, ὅπου καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ **Σαββάτου** βαδίζοντες, ἀπῆρχοντο εἰς προσκύνησιν τοῦ Θεοῦ.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ

1.

1. Η Πεντηκοστή ήταν η δεύτερη από τις τρεις μεγάλες ιεραποδημητικές πανηγύρεις του Ισραήλ που γιορτάζονταν την 6η ημέρα του τρίτου μήνα (Σιβάν = Μάιος / Ιούνιος), πενήντα ημέρες μετά το Πάσχα.

Ἐξοδος 12: 1-50

Το Σάββατο της Τυρινής

Ένα τραγουδάκι της εποχής του Αλεξίου Κομνηνού [βλ. τη Χαλκογραφία που εικονίζει τον Αλέξιο να δέχεται τον Γοδεφρίγο ντε Μπουγιόν], από τα παλαιότερα Ελληνικά δίστιχα, περιέγραφε ένα περιστατικό μιας συνωμοσίας εις βάρος του αυτοκράτορα:

Το **Σάββατον της Τυρινής**,
χαρείς, Αλέξιε, εννόησες το,
και την Δευτέραν το πρωί,
ύπα καλώς, γεράκι μου.

Πάει να πεί

Το Σάββατο της Τυρινής,
να χαρείς, Αλέξιε, το εννόησες [οτι συνομοτούν
εναντίον σου],
και την [Καθαρή] Δευτέρα το πρωί,
ύπαγε [πήγαινε] στο καλό, γεράκι μου.

Αναφορές

1

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ ΘΡΗΝΟΥ ητοι Ο ΟΡΘΡΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ

ΤΩ ΑΓΙΩ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩ ΣΑΒΒΑΤΩ* καθ' ὃ ἑορτάζομεν τὴν θεόσωμον ταφὴν καὶ τὴν εἰς ἄδου κάθοδον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ο ὄρθρος τελεῖται συνήθως τῇ Μ. Παρασκευῇ ἑσπέρας·

ἐνιαχοῦ ὅμως τελεῖται κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τοῦ Μ. Σαββάτου.

Εἶναι οἰκωμωρον να ονομαζεται ορθρος το εσπερας. Η αρχαια συνηθεια είναι μαλλον η ορθοτερα.

Ορθριζω σημαινει ξυπναω από τα άγρια χαράματα. Μολις λαλησουν τα κοκκορια. Πβλ. και Φρυνιχο

ὄρθριος γρη λέγειν, οὐκ ὄρθρινός. διαφέρει δὲ ὄρθρος τῆς ἕω. ὄρθρος μὲν γάρ ἐστιν ἡ ὥρα τῆς νυκτός, καθ' ἣν <οἱ> ἀλεκτρονέες ἄδουσιν. ἀρχεται δὲ ἐνάτης ὥρας καὶ (15) **τελευτᾷ εἰς διαγελῶσαν ἡμέραν.** τεκμήριον δέ. ὄρθρευέσθαι γάρ καλοῦσιν οἱ Ἀττικοὶ τὸ λύχνῳ προσκεῖσθαι, πρὶν ἡμέραν (94.) γενέσθαι. ὄρθριος δ' ἑρεῖς ἄδει καὶ ὄρθριος ὁ ἀλέκτωρ ἦσεν. ἕως δὲ τὸ ἀπὸ διαγελώσης ἡμέρας ἄχρις ἡλίου ἐξέχοντος διάστημα. πλήθουσα δ' ἀγορὰ ἀμφὶ τὴν τετάρτην καὶ πέμπτην ὥραν. μεσημβρία δὲ ἀμφ' ἕκτην καὶ ἑβδόμην ὥραν.

- Η δοτική αυτή απαντάται συχνά στα εκκλησιαστικά κείμενα. Ο κοσμάκης ακουοντας θεώρησε την δοτική **τῷ Σαββάτῳ** ως ονομαστική **το Σαββάτο** (τόνος στην παραλήγουσα).

Πβλ . Ταγουδάκι

Σαββάτο σήμερα. Μπα σε καλό μου!

Γιατι δε φάνηκε το μωρό μου;

Μια άλλη δοτική : τῇ Τετράδι εκανε να λενε πολλοι την Τετάρτη : η Τεράδι

2

Το εβραϊκο σαββατο

SABBATH, in Hebrew Sabbath, i. e. rest, a solemn festival of the Jews, being the seventh day of the week, or Saturday.

The observation of the sabbath began with the world. For God, having employed six days in the works of the creation, rested on the seventh day, and therefore appointed it to be a day of rest. Gen.

ii. 2, 3. And the Hebrews, in consequence of this designation, and to preserve the memory of the creation, sancified by his order the feventh or fabbath day, by abftain-ing from all work, labour, and servile employments, and by applying themfelves to the service of the Lord, to the study of his law, and to prayer.

Βιβλιογραφία

160

Κωδ. 160 ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ'- ΤΟΜΟΣ Β

-Κεφ. ΕΟΡΤΑΙ ΚΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΜΟΙ ΣΕΛ 29 - 31

[Απόσπασμα](#)

Copyright© 2013 by Aris Stougiannidis ΑΕΝΑΟΝ - ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ